24րդ ՏԱՐԻ — ՇԱԲԱԹ 11 ԿԻՐԱԿԻ 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1893 — ԹԻՒ 663

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՇԱՀՆԱԶԱՐ

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ, ԷՍԿԻ ՊԱՆՔ ՕՍՄԱՆԻ
Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի դարձուիր

Bureaux du Journal «HAÏRÉNIK»
GALATA, ancien local de la BANQUE IMP. OTTOMANE

10 ՓԱՐԱՅ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ համար	300 Թիւ	75 Ղրշ.	Մէճիտ
» »	150 »	40 »	»
Գաւառներու	300 »	100 »	»
»	150 »	50 »	»
»	75 »	25 »	»
Օտար երկրաց	300 »	25 Ֆրանք	

Թղթատարի ծախքը խմբագրութեան վրայ
(Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի 100 ղրշ.ի տեղ 115 ղրշ.)

غلطه ده اسکی بانق عثمانیه
«حیرەنیك» غزته سی اداره سنه

10 ՓԱՐԱՅ

Տպագրական կարգադրութեան մը պատճառաւ երէկ Հայրենիք չհրատարակուեցաւ։

ԳԷՈՐԳԵԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆ

Ս. Էջմիածնէն մեզ հասած լուրերը տխուր են մասնաւորապէս Գէորգեան Ճեմարանի վիճակին նկատմամբ։ Այդ հիմնարկութիւնը որ Գէորգ կաթողիկոսի հեռատեսութեանը եւ եկեղեցասիրութեանը անջնջելի կոթողը կը համարուէր, իր էութեանը մէջ խախտելու վտանգին ենթարկուած է այժմ, շնորհիւ այն խումբին որ «եկեղեցու պաշտպան» տիտղոսը իրեն վերագրելով՝ կեղծ ու պատիր կրօնասիրութեամբ կը ջանայ հիմնայատակ ընել ինչ որ կրնայ բարձրացնել ժողովրդին սիրտը, զարգացնել միտքը, ու ստորին քարշանքներէն վեր հանել։

Ճեմարանը իրենց թշնամին է, ուստի բոլոր իրենց զօրութիւնը անոր վրայ կը թափեն։ Հանգուցեալ Մակար կաթողիկոսի օրով ալ շատ ջանքեր ըրին Ճեմարանը խանգարելու, բայց պէտք է խոստովանիլ որ ծերունի կաթողիկոսը նոյն իսկ իր բարեկամներուն դիմադրելով չուզեց ձեռք դպցնել իր նախորդին, Տ. Գէորգ կաթողիկոսի մեծ գործին։

Հիմա թշնամիներուն ջանքը կեդրոնացած է Ճեմարանի բարձրագոյն դասարաններուն վրայ, որք լսարան կը կոչուին։ Կ'աշխատին այդ բարձրագոյն դասարանները ջնջել տալ. անգամ մը որ իրենց նպատակին հասնին, ալ Ճեմարանը իբր շէնք կրնայ գոյութիւն ունենալ, իբր դպրոցական հաստատութիւն կրնայ մնալ, բայց իբր բարոյական մեծ նպատակի մը ձգտող հաստատութիւն ալ եւս վերջացած կը համարուի, և լուսամիտ եկեղեցիի թշնամիները այդ քանդումն ընելու տենչն ունին։

Ճեմարանի աշակերտները առաջին հինգ-վեց տարիներու մէջ կը սորվին ինչ որ կ'աւանդուի ամէն Թեմական դպրոցներու մէջ. երբ այդ շրջանը կ'աւարտեն, այնուհետեւ փոխանակ դպրոցը ձգելու, ինչպէս կ'ընեն Թեմական միւս դպրոցներու աշակերտները, երեք տարի ալ կը հետեւին բարձրագոյն դասընթացքներու որք իրենց մտքին մակարդակը սովորականէն վեր պիտի բարձրացնեն։ Եւ արդարեւ անոնք որ վարդապետ, քահանայ, վարժապետ պիտի ըլլան, սովորական կրթուածներէն վեր ըլլալու է։ Լսարանին մէջ աշակերտները կ'ընտելանան ընդհանուր գրականութեան, ոչ թէ գրողներու համառօտ կենսագրութիւնները բերնուց սորվելով այլ անոնց գործերը վերլուծելով. մեր հին երգերու հատակոտորներէն մինչև Դուրեանն ու Սունդուկեանը, Հոմերոսէն Շէքսփիրէն մինչև Դուրկենէֆ և Բորէ կը վերլուծուին։ Տեսական ու գործնական մանկավարժութիւնը որ հոն կ'աւանդուի իր նման բան մը ունեցած չէ բովանդակ Կովկասի մէջ։ Հոգեբանութիւնն ու բարոյագիտութիւնը հարց ու պատասխանի ձեւով չեն սերտուիր հոն, այլ մեծ իմաստասէրներու գրուածներուն ուսումնասիրութեամբը։

Հաւանօրէն սխալ մը ըրած չենք ըլլար եթէ ըսենք որ Լսարաններէն յաջող շրջանաւարտ մը իր ընդհանուր զարգացումով հաւասար եղած է ո և է համալսարանականի մը (ինչ իմաստով որ այս բառը կը գործածուի Կովկասի մէջ)։ Իսկ երբ ուսուցիչ առաջին տեղը գրաւած է ի Կովկաս ուր կան այնքան համալսարանական ուսուցիչներ. թո՛ղ հայերէն եւ տոհմային ուսումները որ այնքան ողորմելի կերպով գիտեն կամ բոլորովին կ'անգիտանան անոնք որ իրենց կրթութիւնը ստացած են օտար վարժարաններու մէջ։

Եւ սակայն ի՞նչ պատրուակաւ կ'ուզեն քանդել այդ հիմնարկութիւնը։ Տնտեսական ու կրօնական պատճառաբանութիւններ առաջ կը քշեն թշնամիները։ Այս պատրուակներուն արժէքը կրնանք ցոյց տալ։

Ճեմարանին միշտ ջերմ բարեկամն ու ջատագովը եղած ենք. ամէն թերութիւն որ հոն կը գործուի արձագանգ կը գտնէ այս էջերուն մէջ։ Երբ նախկին տեսուչը Սեդրակեան Տ. Արիստակէս Սրբազան իր զբաղումներուն պատճառաւ չէր կրնար իր բոլոր հոգածութիւնը նուիրել Ճեմարանին, պահանջեցինք որ եթէ ոչ աւելի կարող գէթ աւելի ժամանակ ունեցող տեսուչ մը խընամքներուն յանձնուի Ճեմարանը. բնական է ուրեմն որ նոր լուրերը զմեզ վրդովեն։

Բայց այդ լուրերուն հետ միասին մխիթարական տեղեկութիւններ ալ կը հասնին։ Աղաւնեան Գրիգոր Էպիսկոպոս կը հեռանայ Էջմիածնէն, Նահապետ վարդապետ նորէն Կարս կը դարձուի, անկեղծ, ուղղամիտ անձնաւորութիւններու ձայնը սկսած է լսուիլ Վեհարանին շուրջը. կաթողիկոսը որ հետզհետէ աւելի կ'ընտելանայ գործերուն արդէն այժմէն տրամադիր կ'երեւի չանսալ չարաքարթներու կեղծաւոր խօսքերուն. Էջմիածնէն մեզ գրուած թղթակցութիւնները առ այժմ լիայոյս են որ Գէորգեան Ճեմարանը քանդելու խորհուրդները պիտի փշրին Կաթողիկոսին կամքին առջեւ։

ՓՈՂՈՑԷՆ ԺՈՂՎԸՏՈՒՔ

ԿԵԱՆՔԻ ՄԸ ՔԱՅՔԱՅՈՒՄԸ

Վերջապէս ապրելու է, եւ ինք պիտի ճարէ ուտելիքը, հագուստ ու կացարան՝ իր կեանքի վերջին արարուածին մէջ. եթէ չորսթ մը իր անակը մնալու բարեպուէ, բերանը օդին բացած պիտի ըսպասէ. մէկը չունի որ դռնակը զարնէ։ Եւ պիտի ապրի չորչորկուած կեանք մը.

Ա

Այդ կեանքը՝ կեանքն է այն մանկամարդ կիներուն, որ, հարսնութեան առաջին օերերէն ետքը, կաթերը լեցուն ծիծերով կը մնան ունեւորներու տուները, եւ հոն օտարի մը ծոցածինը կը զգուեն կը փայփայեն կուրծքի վրայ, անոր մայր կ'ըլլան, կեղծ գորովի ու խանդաղատանքի կատակերգութիւնը կը ձեւացնեն, եւ օր մըն ալ իրենց տուները դարձին՝ քայքայուած կը գտնեն սիրային բունիկները։ Ոչ մէկ բան կը կապէ զիրենք հարսնութեան առաջին յարկերուն, եւ ալ մէկ տունէն միւսն են, մէկէն միւսը արտաքսուած, միւսէն կանչուած։

Մարիամ ճիշդ այդ կեանքը վարած է երեսուն տարի. որ քիչ անգամ ընդհատուած է։ Եւ այդ անհոգին ժամանակը՝ որ օտար տուներու մէջ եւ կաթոտ նայուածքներու տակ մաշած քամած էր զինքը, բաւական եղած չէ հալծելու զայն, մար մը որ այնուհետեւ քիչ մը խաղաղութեամբ ապրեցնէր զինքը։ Արիւն քրտինքին դրամը կրնա՞յ ունենալ այդ բախտը։

Ու երբ խոյս տուած էին իրմէ ապատանիք կնոջ մը վրայ անձկոտ աչքերով փնտռուած շնորհքները, — քիչ ու շատ պարտութիւն իր անգամներուն վրայ, տեսակ մը առնական գեղեցկութիւն կոնացի դէմքի վրայ. քիչ ու շատ երկաթ յօնքերուն տակ ու ցաւերով մեղմացած կրակոտ նայուածք, — ու երբ այդպէս մարդկային կեանք մը պատառ պատառ կը ձգէր ունեւոր տուներուն անկիւններ, խոհանոցի ճենճերէն սխալ մինչեւ վերի սրահը, օր մըն ալ փակուած կը գտնէր իր առջեւ ամէն դուռ. Անոնք ալ երես դարձուցած էին իրմէ։

Ժամանակ մը անթարգմանելի եղաւ իրեն տուներուն այդ վերաբերմունքը. վերջիր կ'ընէ, ու հաւատարմութեանը վրայ ոչ մէկ արատ. Ու ուրեմն այս լռելու մը գտած էր թէ՝ «իր բախտը փոխուած էր. Քիչ մը կը սպասէր, եւ տանէ չէր մնար Աստուծով»։ Այդ իմաստասիրութիւնը կեանքի վրայ՝ ուր աւելի հաւատք կայ քան թէ մտածում, ժամանակ մը համբերութիւն կուտայ իրեն սպասելու, այն յուսով որ տատը մը, բարիլուսի մտեն, Աստուծոյ ողորմութիւնը կը հասնի. իր դուռը կը զարնեն, եւ ինք նորէն տուն մը կը կանչուէր։

Զուր սպասած էր հաւատքին անրջանքովը. եւ վերջապէս իրեն ըսած էին թէ «ինք ալ բանի չէր գար»։ Թէեւ այդպիսի խօսքեր մարդկային կեանքին մէջ այն զօրեղ ցնցումներու պէս են, որ ... թմրութենէ մը կը ... քեզի պաղ յատակի մը վրայ, բայց Մարիամ հասկցած չէր։ Այդ խօսքը կը մեկնուէր թէ ինք առաջուան պէս աղուոր չէր. խորշոմներ չինուած էին իր կոշիկ վրայ, յօնքերը խածխուած եւ ջիղերուն մէջ ոյժը չէր մնացած։

—Վա՜յ գլխուս, մէյմը չի նայի՞ս առերեսդ։

Մինչեւ այդ օրը պէտք չէր ունեցած հայելիին մէջ դէմքին նայելու. միայն, պատահաբար, հայելիներու առջեւէն քալած վայրկեանին զիտած էր որ աւելի պէս բան մը, թեթեւ ու ստուեր, ... գիծեր կ'անցնէր։ Հայելիներու առջեւ ցցուիլը հին սովորութիւն չէ՛։

—Ի՞նչ կայ օր երեսիս վրայ, ըսելով թաշկինակ մը կը պտտցնէ դէմքին վրայ աղտեղութիւն մը սրբելու վախով։

Բայց քիչ քիչ ըմբռնած էր թէ ի՞նչ կը նշանակէր ետ տարտմանը չէ, ալ բանի չէր գար խօսքը։ Ա՛լ մնցեր էր։ Ու զգաց հիմայ տարտամ թէ ինչպէս ունեւոր դուռները ամէն կը փակուէին իր դէմ. ժանգոտութիւնը կ'երեւար դէմքերու վրայ, եւ աչքերու մէջ խաժոտութիւնը անողոք ու քամինելի։ Եւ սակայն ապրիլ պէտք էր, ապրել իր աշխատանքովը միայն։ Եւ մէկ առողջ, մէկ անդին, արուած էր սպասուհիներու միջնորդութիւն ձեռք բերել։

Բ

Ու միջնորդութեան սկսած է։ Քիչ մը համբաւ չինելէն ետքը՝ ալ իրեն պէտք չէր մնացած տունէ տուն երթալ ու անոնց պէտքերուն կանխել։ Կուզային կը զըտնէին զինքը։ Տանտէրերը, տանց սպասաւորներու յոգնութիւն տալու, կը վազէին Մարիամին խորհրդը, եւ իր դրանը վրայ չան մը պէս կը քնէին ոտքով, ձեռքով ու հազար ու մէկ ձեւերով։ Գուցէ մարդկութիւնը ո՛չ մէկ տեղ այդչափ նուաստացած, ո՛չ մէկ տեղ այդչափ կեղտոտեւ ... է որչափ այդ կնկանը դրան առջեւ։

Իր նոր գործը շատ աշխատութիւն կը պահանջէր իրմէ. — ճարպիկ ըլլալ, սուր հոտառութիւն ունենալ, ըսպասուհի մը նուաճատուցի վրայ ... տեղեկութիւն առնել անոր տարիքին, մարթին, դէմքին գիծերուն, աչուըներուն, ընքուիներուն վրայ, եւ, ճարտար ձկնորսի մը պէս, իր ցանցակին մէջ որսալ թարմ, առոյգ ու կորովի մարմինները։ Եւ որպէս զի տեւական ըլլայ սիրուն գեղջուկներու այդպիսի առատութիւն մը, իր ճիւղաւորուած գործին մէջ գործակիցներու կը կարօտէր։ Գոլով աշխատութեանը, չափ ու սահման չունէր։ Եւ այս ամէնը քառասուն տարի էլին դուռները ծառայելէն ետքը։ Քիչ ժամանակէն զգացած էր որ իր ջիղերուն մէջ աշխոյժը չկայ, եւ այսօր, վաղը միւս օր, զինքը կ'ընկճէր անարդ պաշտօնատր մը աչոգին ... Ի՞նչ կը չահէր այդ սպասուհիներուն երեսէն. սակայն ... իր աւելին ..., եւ ինքը այսօր նոթի, վաղը կուշտ, ապրած էր միայն, եթէ կրնայ ապրիլ սեպուիլ անօթեւան չը մնալը։

Աղքատութեան հետ իր վրայ յառաջ եկած էր ամբարտաւանութիւն մը որ քընած էր ի սկզբան ապրուստի զարհուրանքին տակ։

—Աղջտտ կ'ապրիմ. զաւակ կ'ուտեմ, ու աղաներուն բերնին հոտը չեմ քաշեր։ Ան կուզայ՝ աղուոր կ'ուզէ. ան կուզայ՝ աղուոր կ'ուզէ։ Վա՜յ գլխուս, ա՛ մընալ խպնիլ ալ չունին... Ապրանքի համար հոգիս բերանս եկաւ. խիղճս ալ կը ոսեցնեմ։ Աս աշխարքին անդինն ալ կայ։

Այս դառն պաշտպանքի ու զայրոյթի խօսքերով հաստատ որոշում կ'ընէ անօթի գիշեր մը, ու առտուն, բարի լուսի առտուն, իր դուռը կը գոցէ աղուորներուն առջեւ, շատոնելով հասարակ Բէ...ին միջնորդութեան։ Եւ այս գործը վերջին ու յանդուգն անկումն եղած է աղքատութեան գիրկը, եօթնատասուն անցուկ։

Գ

Մեռնի՛ս պատանք, ապրի՛ս ապրանք պէտք է։ Եւ Մարիամը ողջ պատ մըն է ու ապրանքի կարօտ։ Դեռ մուրալու գիշում չըներ մթին էակներու պէս որ իրիկուան ժամերուն անցորդին մէկ քովէն կը ցցուին ու փափսանքի մը պէս «ողորմութիւն» բառը կը սահեցնեն ականջին։ Աշխատութիւնը իր նշանաբանն է։ Ուստի ցերեկուան ժամերուն՝ երբ տիկին տիրուհիները քաշուած են վերի սրահները, խոհանոցի մը առջեւ կը զըտնէք պատու Բէլլը որ պատին կթնած՝ փափսուք մը կը սահեցնէ ներս։ Սպասուհին հետ պայմաններու վրայ կը խօսի, նոր հանըմի մը գովեստը կ'ընէ։

—Զգանուած է. այլ մեկ։

Գոլով հիմնական տիրուհիին, բաժանելու առհագին պաշար մը ունի իր գրպաններուն մէջ մանրուք սակի պէս։

—Ասոր քով մարդ չի կենար. ձեռքն ալ գոց է։ Անիկա, չգանուած է։

Երկրորդ օրը Մարիամ իր որսն ըրած է. եւ մէկ ամիս չանցած՝ երկու մէճիտ կը գրպանէ, մէկը՝ հանըմէն, միւսը՝ սպասուհիէն։ Այնչափ ճարտար է, որ, բան մը չզիտցածի պէս, մէկ օր եւս կուզայ առջի հանըմին տունը, որուն սպասուհին ելած է, եւ իբրեւ թէ զաւր. ւէն լսած, պարսաւանքի ճառ մըն ալ կը կարդայ սպասուհիներուն վրայ, հանըմին կը կարեկցի, կը մեղքնայ սիրունն թոթիկներուն, որ զանէ, քանի մը օր, տարպուած են բուլոտ ամանները լուալ, սապոնին աղտոտ փրփուրներուն մէջ լողալ։ Շաբաթներ պէտք են որ կարգի գան։

—Ինծի մէկը զտնայիր. ի՞նչ կ'ընես ըրէ։

Եւ Մարիամը կը զտնէ։

Այս գործին մէջ որ վերջինն է՝ Մարիամին բոլոր դրամագլուխը տասը գըտոխէն անդին չանցնիր։ Բաժնած է զանոնք տուներու մէջ. Հանըմին հետ դրած պայմանը մէկաւէկէս ամիս չանցած կը քաշէ խոհանոցին պատին տակ, եւ կը խաղայ իր կատակերգութիւնը պատշաճ հնարքով մը։ Պիտի ապրի աշխատանքովը, անոր իրաւունքին ձեռքը զօր անխնայ գործածելու երբեք չի խղճար այդ քայքայուած պառաւը։

Դ

Հիմա՞։ Ցուրտը պառաւները չի սիրեր, եւ Մարիամ, բանը բուսածի պէս, ձմեռուան համար պաշարի բան մըն ալ չունի։ Հին ու մին քուրջերու մէջ ողորմելի ծըրար մըն է՝ որ պարբերաբար կ'երերայ փողոցներուն մէջ։ Ստիպուած է կծկոտիլ իր դրանը ետին, ու, աչքը երկնքին, սպասել որ արեւով օրեր գան, գետինը ցամքի ըլլայ՝ որպէս զի իր հովուական այցելութիւնները կատարէ խոհանոցի պատուհաններուն տակ։ Իր ճակատագրին լուծումը զուշակել դժուար չէ. այս ձմեռ քանի մը օր իր դուռը փակ պիտի մնայ հաւանականաբար. դրացիին մէկը պիտի հետաքրքրի անով. քանի մը հոգի մէկ տեղ գան թերեւս, դռնակը հրելով՝ ներս մտնեն, ու հոն, գետնի վրայ, հնոտիներու տակ սառած գտնեն պառաւը։

Ահա ձեզ կեանք մը, գեղին առողջ մթնոլորտէն մինչեւ քաղաքին խաւարին անկիւններուն խորը ձգձգուած։

ՀՐԱՆԴ

ԴՐՈՇՄԻ ՕՐԷՆՔ

(Տես Հայրենիք Թիւ 662)

Հայրենիքի նախորդ թիւին մէջ դրոշմի օրէնքին 24րդ յօդուածը սխալմամբ տպուած ըլլալուն, ստորեւ կը հրատարակենք.

Յօդ.—24. Երբ անձ մը կը մերժէ վճարել վարչութեան կողմէ որոշուած տուգանքը, այս վերջինը իրաւունք պիտի ունենայ դատարաններու դիմել, եւ անոնց միջոցաւ գանձումը ընել թէ տուրքին եւ թէ տուգանքին, եթէ այն անձը որ դրոշմը վճարելու պարտաւոր է, կը մերժէ վճարումը. Դրոշմի թուղթ մը թողնելով, օրինազանցը չազատիր ոչ տուրքէն ոչ տուգանքէն։

Յօդ.—26. Անհատական գործի մը մասին կառավարական պաշտօնատան մը ներկայացուած, Բէդէէլները, Նոթէրները, ... դերոսագրերը երբ անդրոշմ թուղթի վրայ խմբագրուած են պիտի մերժուին եւ ետ պիտի տրուին ներկայացնողին։

Այն պաշտօնեաները որք այսպիսի անդրոշմ գրուածք մը կ'ընդունին կամ անոր ընթացք կուտան պիտի կրեն, իւրաքանչիւրը, կէս օսմանեան ոսկի տուգանք։

Յօդ.—27. Այն ընկերութիւններն որ, ներկայ օրէնքիս հրատարակումէն երեք ամիս յետոյ, հրապարակ կը հանեն բաժնետոմսեր կամ պարտատոմսեր, առանց դրոշմի տուրքը նախապէս վճարած ըլլալու, ենթակայ պիտի ըլլան նախ այդ տուրքին եւ ապա տուգանքի մըն ալ որ անուանական դրամագլխին 3%ը պիտի ըլլայ, եթէ այդ արժէքթղթերն համեմատական դրոշմին հպատակ են. այս տուգանքը պիտի ըլլայ կէսէն մինչեւ երեք ոսկի, գործին կարեւորութեանը նայելով, եթէ այդ

գործն իր բնութեամբը անփոփոխ տուրքին հպատակ է ։

Յօդ. 28. Հրապարակ ելած փոխանակագիրները կամ առեւտրական ուրիշ որ եւ իցէ թուղթերը որոնց վրայ դրոշմաթուղթ փակցուած չէ, չեն կրնար օգտուիլ նախապատուութեան առաւելութենէն որ Օսմ. Առեւտրական Օրէնքին 76 եւ 78 յօդուածներով հաստատուած է ։ Փոխանցողները (ճիրօ ընողները) ազատ պիտի մնան երաշխաւորութենէ, եւ բերողը (համիլ) երբ առեւտրական այդ թուղթը չընդունելի, դատի իրաւունք պիտի ունենայ միմիայն քաշողին դէմ. իսկ եթէ ընդունելին, բերողը դատի իրաւունք պիտի ունենայ ընդունողին եւ քաշողին դէմ միայն. այս վերջինն ալ կ'ազատի, եթէ ապացուցանէ թէ վճարողին ինքն առջեւէն փոխարէնը ղրկած էր, բան մը որ զինք ամէն պատասխանատուութենէ ազատ կը կացուցանէ ։

Յօդ. —29. Փոխանակագիր մը կամ հէվալէ մը կամ ուրիշ որեւիցէ առեւտրական թուղթ մը որ, այս ներկայ օրէնքը գործադրուած երկրի մը մէջ, կը խմբագրուի առանց դրոշմի, կրնայ իր վճարողէն կամ առաջին փոխանցուէն առաջ դրոշմի ենթարկուիլ, միայն թէ այս պարագային մէջ, վրան փակցուելիք դրոշմաթուղթը երեք պատիկը պէտք է ըլլայ այն դրոշմաթղթին որ ի սկզբան գործածուելու էր ։

Յօդ.— 30. Եթէ օրինազանցութիւնը կը կայանայ օրինական քանակէն պակաս դրոշմաթղթի մը գործածման մէջ, առնուելիք տուրքն ու տուգանքը պիտի հաշուի այդ պակաս գումարին վրայ ։

Յօդ. 31. Անոնք որ կեղծ դրոշմ եւ դրոշմաթուղթ կը շինեն, անոնք որ գիտութեամբ անոնցմէ կը ծախեն եւ կամ շրջաբերութեան մէջ կը դնեն, ըստ Օսմ. Պատժական Օրինագրքին 149րդ. յօդուածին պիտի դատապարտուին ժամանակաւոր տաժանակիր աքսորութեան կամ բերդարգելութեան ժամանակամիջոցի մը համար որ տասը տարիէն աւելի չպիտի ըլլայ ։ Անոնք որ ջնջուած դրոշմաթուղթ մը գիտութեամբ կը գործածեն պիտի դատապարտուին նոյն յօդուածին համեմատ երեք տարուան բանտարկութեան ։

Ճանչցած ։ Անոնք որ դրոշմաթուղթ կը ծախեն առանց արտօնութիւն ստացած ըլլալու, եւ անոնք որ արտօնուած բայց իրենց պաշտօնական գնէն վեր կը ծախեն, պիտի դատապարտուին երեք ոսկի տուգանքի մը որ պիտի կրկնուի այդ յանցանքը վերստին գործուած պարագային մէջ ։

Յօդ. 32. — Դրոշմի մասնաւոր մատակարարութիւնը Անուղղակի տուրքերու Ընդհ. վարչութեան հսկողութեան ներքեւ դրուած է ։ Լրագիրներու միջոցաւ պիտի իմաց տայ ուր կրնան դրոշմուիլ ազատ թղթերը ինչպէս նաեւ այն տեղերը, թէ ի Պոլիս թէ ի գաւառս, ուր պիտի ծախուին դրոշմաթղթերը ։

Այն տեղերն ուր ներկայ օրէնքը դեռ ի գործ դրուած չէ. պէտք է հետեւիլ 15րդ. յօդուածին տրամադրութեանց ։

Յօդ. 33. — Դրոշմի վերաբերեալ գործողութիւնք մասնաւոր վարչութեանն յանձնուած են ։ Ընդհ. դատախազք պաշտօն ունին եղած օրինազանցութիւնները պրպտել օրէնքին շրջանակին մէջ, եւ ներքին դատարաններուն առջեւ անոնց մասին դատ բանալ ։

Ներկայ օրէնքիս տրամադրութեանց գործադրութեան համար Թաղապետական պաշտօնեայները պարտին ձեռնտուութիւն ընել վարչութեան ։

Սակայն, ինչպէս որ ներելի չէ փոքր օրինազանցութեանց համար բնակարանները մտնել, այնպէս ալ ներելի չէ մարդու մը վրայ խուզարկութիւններ ընել այն ենթադրութեամբ թէ վրան անդրոշմ թղթեր կը կրէ եւ գտնուած անդրոշմ գրուածներն ալ չեն կրնար առնուիլ անոր վրայէն ։

Յօդ. 34. — Ելմտական նախարարութիւնը պաշտօն ունի այս օրէնքը գործադրելու ։

Յօդ. 35. — Այս օրէնքը, իր հրատարակման օրէն սկսեալ, պիտի անցնի այն կանոնագրին տեղը որ 16 ճէմազիւլ էվվէլ 1292 եւ 8 յուլիս 1291 թուականով հրատարակուած էր ։

(Շարունակելի է)

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Վիլհելմ կայսրը Պերլին կանչեր է Ալզաս-Լօռէնի կառավարիչ Հօհէնլօէ իշխանը, որուն մէկ քանի մասնաւոր ունկնդրութիւն շնորհեր է ։ Իշխանը նմանապէս խորհրդակցեր է Նախարարապետ Պ. Ֆոն Քափրիվիի հետ ։

Կ'ըսուի թէ այս խորհրդակցութեանց նպատակն է բառնալ Ալզաս-Լօռէնի մէջ գերմանացման փորձերուն ի դերեւ ելլելը ։

—Երկու Ֆրանսացիները որք Լայփցիկի գերագոյն ատեանէն դատապարտուեցան հինգ եւ չորս տարուան բերդարգելութեան, նաւային սպաներ էին ։ Գերմանական լրագիրները իրենց գոհունակութիւնը կը յայտնեն այս դատապարտութեան համար ։

Դիտել կուտան թէ լրտեսութեան վըրայ Ֆրանսական օրէնքը մահու պատիժով կը պատժէ նմանօրինակ պարագաներու մէջ կատարուած լրտեսութիւնը ։ Ցոյց կը յայտնեն թէ այս դատապարտութիւնը փրկարար երկիւղ մը պիտի ազդէ անոնց որք մտքերնէն անցընեն կրկնել այդ փորձը ։

—=—

ՌՈՒՍԻԱ

Յառաջիկայ ամիս, ի ներկայութեան Ցարին, ի ծով պիտի իջեցնեն չորս նոր զրահաւոր որոց անուններն են Բոլդավա, Սէսօյէ-Վէլիքի, Սէվաստոբոլ եւ Բէդրօբավլօվսք ։ Առաջին երկուքը Պալթիկ ծովու նաւատորմին համար են, միւս երկուքը պիտի երթան աւելցնել Սեւ ծովու նաւատորմը ։

—=—

ԷՄԻՆ ՓԱՇԱՅԻ ԹՂԹԵՐԸ

Էմին փաշայի յիշատակները որք Աֆրիկէի մէջ գտնուած էին, գերմանական կառավարութեան ղրկուեր են ։

ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Լոնտոն, 20 դեկտեմբեր

Երեսփոխանաց Ժողովը 204ի դէմ 240 ձայնով մերժեց Լորտ Համիլթընի առաջարկը, որով կը խնդրէր աւելցնել անգլիական նաւատորմը ։

Հռոմ, 20 դեկտեմբեր

Նախարարապետ Պ. Քրիսփի այսօր Երեսփոխանաց ժողովին մէջ կարդաց Նախարարութեան յայտագիրը։ Ըսաւ թէ Նախարարութիւնը գործի գլուխ կ'անցնի այնպիսի ատեն մը ուր երկիրը երբեք այսքան ծանր հանգամանքներու մէջ գտնուած չէր ։ Նախարարութիւնը պէտք ունի, առանց կուսակցութեան խտրութեան, Երեսփոխանաց ժողովին աջակցութեան եւ ժողովրդին վստահութեան՝ վերականգնելու համար երկրին վարկը, կազմակերպելու համար ելեւմուտքը, օրէնքի ոյժն ամրապնդելու եւ Յաքուր խիղճ մը տալու համար նորէն երկրին։ Պ. Քրիսփի ծանուց հարկ եղած օրէնքները՝ գոհացում տալու համար Պետութեան պէտքերուն ։ Խոստացաւ կարելի եղածին չափ մեծ խնայողութիւններ մտցնել վարչութեան մէջ։ «Ժամը հնչեց, ըսաւ, մէկ քանի զոհողութիւն խնդրելու երկրէն ։» Պ. Քրիսփի այս բարձր նպատակներուն համար զգացուց խորհրդարանին եւ նախարարութեան համաձայնութեան պէտքը։ Ցոյցարարութիւնը ջերմապէս ծափահարուեցաւ կեդրոնէն եւ ձախակողմէն ։

Նախարարական յայտարարութեան վիճաբանութեան մէջ, Պ. Քրիսփի ըսաւ թէ արտաքին քաղաքականութեան վրայ իր գաղափարները յայտնի են. կ'ուզէ բոլոր ժողովուրդներուն բարեկամութիւնը եւ դաշնագիրներուն պահպանումը ։ Արմատական Պ. Քավալոդդի օրակարգ մը ներկայացուց ։ Երեսփոխանաց ժողովը շնորհաւորեց Պանքաներու քննիչ յանձնախումբը՝ իր կատարած գործին համար, եւ որոշեց հրատարակել անոր պաշտօնագրերը ։ Բուռնիի մարքիզը առաջարկեց չհրատարակել դիւանատանց մէջ գաղտնի մնալու սահմանուած թղթերը ։ Պ. Քավալոդդի օրակարգին առաջին մասն ընդունուեցաւ 24ի դէմ 142 ձայնով. 118 երեսփոխան ձեռնպահ մնացին ։ Բուռնիի մարքիզին առաջարկութեան վրայ վաղը պիտի վիճաբանուի։ Ժողովը միաձայնութեամբ մերժեց Պ. Ծանարտէլլիի հրաժարականը։

Մերոկոյալը նկատողութեան առաջարկութիւն մը՝ յանձնախումբ մը անուանելու եւ քննելու համար թէ պանքաներուն պարտապաններուն ցանկին մէջ ծերակուտականներ կը գտնուի՞ն ։

Բարիզ, 20 դեկտեմբեր

Երեսփոխանաց ժողովն իր նիստերը դադրեցուց մինչեւ 9 յունուար ։

Բարիզ, 22 դեկտեմբեր

Պ. Քրիսփի ատենաբանութիւնը խըստութեամբ կը քննադատուի, նոյն իսկ Գերմանիոյ մէջ ։

Մատրիտ, 22 դեկտեմբեր

Սպանիոյ եւ Մարոքի միջեւ ծագած խնդիրը վերջացած կրնայ նկատուիլ ։

Բարիզ, 21 դեկտեմբեր

Պանքօքէն հասած հեռագիրներ կ'ըսեն թէ Սիամի թագաւորը ծանրապէս հիւանդացած է ։

ՊԱՏԻ ՕՐԱՑՈՅՑ

Վիէննայի Մխիթարեաններու տպարանէն յառաջիկայ տարուան համար պատի շքեղ մեծ օրացոյց մը տպուելով ծախու հանուած է Ղալաթիա Սեդրոս խան Զարեհ Շիշմանեան գրատունն, եւ Պոլիս Զ. Կ'ագճըլեր Պոլէնցի գրատունը եւ Բանկալթի Մխիթարեան վանատունը ։

ՀԱՏԸ ԿԱՐԺԷ 10 ՂՐՈՒՇ

Օրացոյցը կրնայ ծառայել թէ հայոց եւ թէ կաթոլիկ հայոց ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ատանայի առաջնորդ Տ. Մկրտիչ եպիսկոպոս Վեհապետեան որ ատենէ մը ի վեր Նիկիոյ կը գտնուէր անպաշտօն կերպով, երեքշաբթի իրիկուն Պոլիս հասաւ, և չորեքշաբթի Ղալաթիոյ խորհրդարանը ներկայացաւ Ս. Պատրիարքին ։ Այժմ կը գտնուի Պատրիարքարան ։

—o—

Դատաստանական խորհուրդը ամուսնական խնդիրներու համար պատրաստած էր դատավարութեան հրահանգ մը զոր ներկայացուցած էր Խառն Ժողովին ։ Այս վերջինս իր մէջէն մասնախումբի մը քննութեանը յանձնած էր այդ հրահանգները ։ Մասնախումբն ալ բարեփոխելով զայն բերած էր Խառն Ժողովին որ 93 ապրիլ 21ի նստին մէջ ինչ ինչ յաւելումներ ընելով ընդունեց այդ դատավարական եղանակը ։ Այժմ այդ հրահանգները Ս. Պատրիարքէն վաւերացուած հրատարակուեցան ։

Դատավարութեան հրահանգները 51 յօդուածէ կը բաղկանան ։ Ասոնց վրայ կը խօսինք առանձին յօդուածով ։

—o—

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Ուսումնական խորհուրդը գումարուեցաւ չորեքշաբթի օր, Ղալաթիոյ խորհրդարանը, ատենապետութեամբ Պէրպէրեան Ռէթէոս էֆէնտիի, եւ ի միջի այլոց հետեւեալ տնօրինութիւններն ըրաւ ։

1. Ըստ յանձնարարութեան Քաղաքական ժողովին նկատողութեան առաւ Միացեալ Ընկերութեանց Տնօրէն Ժողովին մէկ պաշտօնագիրը, որով ի նպաստ ընկերութեան վարժարաններուն փետրուար 26էն տրուելիք պարահանդէսի մասին հարկ եղած արտօնութիւնը այժմէն ստանալ կը խնդրէր ։ Ժողովը որոշեց առ այս կարեւորն յայտագրել առ Քաղաքական ժողովն ։

Այս առթիւ որոշեց գրել եւ առնալ նաեւ յիշեալ Տնօրէն ժողովէն ընկերութեան կրթական եւ ելմտական վիճակին վրայ ընդհանուր տեղեկագիր մը եւ միանգամայն յանձնարարել որ ամէն տարի ներկայացնէ իր գործառնութեանց մասին ամփոփ տեղեկագրեր ։

2. Նախորդ նստի որոշման համեմատ զբաղեցաւ Ազգային Հիւանդանոցի Որբանոցը կանոնաւոր նախակրթարանի վերածելու մասին Հոգաբարձութեան կողմէ ներկայացուած առաջարկութեամբ, եւ յետ խորհրդակցութեան որոշեց յանձնարարել յիշեալ Հոգաբարձութեան որ փութայ ըստ Կազմական Կանոնագրի ազգային նախնական կրթութեան՝ Որբանոցը Տարրական Նախակրթարանի վերածել եւ վարել զայն Միայն Դաստիարակ-Ուսուցիչներով ։ Իսկ պատսպարեալ որբերու ապագայ բարեկեցութիւնը ապահովելու համար 1883ի Ուսումնական խորհրդին առաջարկութեան համաձայն Որբանոցին մէջ արհեստական ճիւղ մը հաստատելու խնդրին գործադրութիւնը վերապահեց հարկ եղած յայտագրին եւ ժամանակացոյցին վերջնական պատրաստութեան ։

3. Խորհուրդը տեղեկանալով որ Թաղային ազգային վարժարաններէն ոմանք կազմական կանոնագրով սահմանեալ տօնական օրերէն զատ, ինչ ինչ պատճառներով երբեմն փակ կը մնան, յանձնարարեց Կրթական Տեսչին այցելել նոյն վարժարանները եւ իրողութիւնը ստուգելով, տեղեկագրել իրեն ։

Յաջորդ նիստը տեղի պիտի ունենայ 8 օրէն ։

Ս. Պատրիարքը պահ մը նախագահեց Ուսումնական խորհրդի չորեքշաբթի օրուան նստին ։

«ՀԱՅՐԵՆԻՔ»ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ

ԿԻՐԱԿԻ · 1893 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 12 24 (Ն. Տ.)

ՏԱՐԵԹԻՒՔ. Թուական Հայոց · 362Է=438Է Քաղոց 5. — Ցամարական Թուական ՌՅԽԲ 1342. — Թուական Հիճրէթի. 1311. Ճէմազիւլ ախըր 16 — Ռէսմի Մալիյէ. 1309. Քեանունի էվվէլ 12

ԿՐՕՆԱԿԱՆ . ԲԿ . Գ. Ցերեկոյց ։ Բարեկենդան Ս. Յակոբայ պահոց ։

ՊԱՏՄԱԿԱՆ

1841. Պատրիարքական ելեւմտից տեսչութիւնը առաջին անգամ ըլլալով Արտեւաստար գանձն տրուեցաւ ։

1843. Սաստիկ ձիւն ի կարին և շրջակաները, 16 օր ձիւներուն տակ մնացին. բազմաթիւ անձեր մեռան ։

1866. Մահ Հ. Արսէն Բագրատունիի ։

ԿԷՍ ՕՐ — 7—18

Ստացանք դեկտեմբեր ամսոյ ԲԱԶՄԱՎԷՊը հետեւեալ պարունակութեամբ.

Հայկական բուսաբանութիւն.

Ընդ Հայս Ռուսիոյ.

Մեծին Ներսէսի ընծայուած մարգարէութեան յայն բնագիրն ։

Վասն ամենայ լուսաւորաց, Եղիսէ եւ Եպիփանու եպս. կիպրացւոյ.

Վախճան ամենայնի (տաղ)

Դրանսիլվանիոյ Եղիսաբեթաւպոլիս քաղաքին ազգային օրէնքներն ։

Քոլոմպեան ցուցահանդէսն ի Շիքակօ.

Դեղձանիկ.

Զմիւռնիոյ Հայ ընթերցատան հաստատութեան քսան եւ հնգամեակն եւ անոր ապագայն.

Նոր հրատարակութիւնք ։

ՎԵՑ ՀԱՏՈՐ ԳԻՐՔ
ՏԱՍԵՐԿՈՒ ՂՐՈՒՇՈՎ

Լիմոնճեան Քերովբէ էֆ.ի հեղինակութիւններէն մնացեալ մի մասն հետեւեալ զեղչեալ գներով կը ծախուին, Պահճէ գաբու Յակոբ աղա Աղամալեանի քով։

Երկաթագործը	2	հատոր	4	ղրշ.
Ցիմոր յիմնապետ	2	»	4	»
Օր. Պէլի Պրասէն	1	»	2	»
Կորտօն հրաման.	1	»	2	»
	6	»	12	»

Վիպասէրներու համար բաւական աժան պաշար մըն է, ձմեռուան երկար գիշերներու ընթերցանութեան համար ։

Հատոր առ հատոր մի եւ նոյն գնով ։

ԹԵՐԹՕՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»ի (15)

ՖԷՔԼ ՄԱՐԻ

ՕՐԻՈՐԴ ԳԱՐՈՒՆ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼԽՈՎ ՑՈՒՐՏ, ՍՐՏՈՎ ԲԱՐԻ

—Հիմայ որ շնորհակալութիւններս ըրի ձեզ, պիտի սկսիմ քիչ մըն ալ յանդիմանել ։

—Յանդիմանե՜լ, զիս, օրիո՛րդ ։

—Հայրս, որու կը պատկանիք շատ անգամ ձեր քլիւպին մէջ, տարիէ մը ի վեր առած բոլոր հանդէսներուն հրաւիրեր է զձեզ ։ Սկիզբները եկաք, իսկ վերջէն սկսաք չի գալ ։ Սակայն գիտէք որ հայրս ճշմարիտ բարեկամութեամբ մը կը սիրէ զձեզ ։ Ուստի չվայլեր որ իր պատանչահանգիր սէրը չփոխարինէք եւ ձեր բարեկամներն այսպէս երեսէ ձգէք ։

—Կարելի է որ ձեր կարծածին չափ յանցաւոր չեմ, օրիորդ, բայց հաւատացէք, որ այդ յանդիմանութիւնը մեծ ցաւ կը պատճառէ ինծի, վասնզի ձենէ կուգայ ։

—Այդ խօսքը պարզ քաղաքավարութիւն մըն է, ըսաւ Ժէննի ուսերը թօթուելով, եւ ապահով եմ որ դարձեալ չի պիտի գաք ։

—Ի՞նչ բան այդ ապահովութիւնը կուտայ ձեզ, օրիորդ ։

—Մեզ իրարմէ բաժնող հեռաւորութիւնը ...

—Օրիո՛րդ ... ըսաւ Լօրան շփոթելով ։

—Ես անկեղծ եմ, պարոն տը Սուլէմ ։ Մտածած կ'ըսեմ ։ Վարժուած չեմ զգացումներս ծածկելու եւ մենութեան մէջ մեծցած ըլլալով՝ ձեր քաղաքակրթութեան նրբութիւններուն սովրած չեմ ։ Քիչ մը վայրենի եմ եւ վայրենիի պէս կը խօսիմ ։ Ուստի մի՛ զարմանաք եւ իմ վրայովս գէշ կարծիք մի՛ ունենաք ։

Ժէննի գեղանի էր, աչքերը թաց էին, կը պաղատէին եւ կը ժպտէին միանգամայն ։ Եւ ո՞րքան սիրուն, ո՞րքան հրապուրիչ եւ ո՞րքան վտանգաւոր էր ։

— Այո՛. հեռաւորութիւնը, ըսաւ ։ Ձեր մեծ անունը ձեզ մեզմէ կը հեռացնէ ։ Եւ արդարեւ աղքատ, բայց հպարտ էք. ձեր հպարտութիւնը կը սարսի՝ զձեզ որ հեռուն կեցաք ։ Սակայն, երբ հայրս ալ զիս աւելի լաւ ճանչնաք, պիտի տեսնէք որ մենք հարստութեան ամենեւին կարեւորութիւն չենք տար ազնուականութեանս ատեն չքաւորութիւն տեսայ, անօթիի չքաւորութիւն, որուն նմանը դուք տեսած չէք Եւրոպայի մէջ, եւ չքաւորութենէ չեմ վախնար ։ Իրաւ է որ հօրս հարըստութիւնը կը վայելեմ, բայց հայրս գիտէ որ իմ ճաշակս շատ պարզ է եւ թէ հարստութիւնը պիտի արհամարհէի, եթէ անով չկարենայի շուրջս եղած թշուառներուն ու պառաւներուն օգնել ։ Կը հաւատա՞ք խօսքիս ։

—Անշուշտ ։ Շատոնց գիտեմ որ դուք ձեր բարերարութեամբը, հեզութեամբն ու հրապոյրովը արժանի էք բոլոր այն ձիրքերուն, զորս բնութիւնը լիաձեռն ընձեռած է ձեզ ։ Ձեր անպաճոյճ ազնուութիւնը հարուստ ըլլալնիդ կը մոռցնէ ։ Եւ ձեր պարզութիւնը ձեր անսահման գեղեցկութիւնը ներել կուտայ ...

Ժէննի աչքերը խոնարհեց եւ թեթեւ մը ցնցուեցաւ ։

—Ա՛, ըսաւ մեղմիւ, զիս գեղեցիկ կը գտնէ՞ք ։

Պէրթինեօլ, գրասեղանին առջեւ նըստած, լաւ կը դիտէր այս տեսարանը՝ իր զաւկին երջանկութեամբը երջանիկ հօր մը պէս ։

Ժէննի քանի մը վարդ դրեր էր շըրջազգեստին իրանին ։

Քանի մը վայրկեանէ ի վեր այն վարդերէն մին հաներ ու ձեռքը բռներ էր ։

Լօրանի երեսը նայեցաւ տեսակ մը վախով եւ կարմրեցաւ մտածելով որ ընկերը իր սրտին գաղտնիքը բոլորովին երեւան պիտի հանէր ։

Այն ծաղիկը կամաց առջեւ գետին ձգեց ։

Ցեան աչքերը գոցեց եւ ամզոյն՝ սպասեց ։

Կոմսը պահ մը շուարած մնաց այս սիրուն խոստովանութեան առջեւ, զոր այն գեղանի աղջիկը կ'ընէր իր հօրը ներկայութեանը, առանց բառ մը արտասանելու ։

Վարդը կեցեր էր ոտքերուն առջեւ եւ կարծես կ'ըսէր իրեն ։

«Մի՛ սխալիր ։ Ես ա՛լ ծաղիկ մը չեմ, այլ այս գեղանի ու սիրավառ աղջկան հոգին եմ՝ սիրով քաղցրաբոյր ... Առէք զիս, վասն զի զձեզ կը սիրեմ... եւ վասն զի այսպէս կ'ուզեմ ապրիլ միշտ ... երջանկութեանս անդորրութեանը մէջ ։»

Լօրան ծաղիկը վերուց ։

Եւ երբ Ժէննի աչքերը բացաւ, տեսաւ որ զայն իրեն կ'երկնցնէր ։ Կամաց մը անոր ձեռքն ու ծաղիկը հեռուն մղեց ։

Եւ ցած, դրեթէ նուաղկոտ ձայնով ըսաւ ։

—Զայն ձեզ կուտամ, քանի որ ծանեցաք ու առիք ... Ես տուածս երբեք ետ չեմ առներ ... ։

Եւ հեռացաւ այլայլած ։

Լօրան առանձին մնաց Պէրթինեօլի հետ ։ Ժէննիի գեղեցիկ յանդգնութիւնը երկուքին վրայ ալ իր ազդեցութիւնն ըրած էր եւ լուռ կը կենային ։

Կոմսը, յանցանք մը գործածի պէս, ինքնիրմէն դժգոհ էր ։

Գոլով Պէրթինեօլի, այս տեսարանը շարժեր էր իր հայրական սէրը, որ սրտին մէջ թրթռացող միակ սէրն էր. — եւ այն անխիղճ բաղդախնդիրը, որ իր կամքէն ուրիշ օրէնք չէր ճանչնար, արտասուաթոր նայուածք մը ձգեց այն աղջկան ետեւէն, որ այսպէս այս մարդուն գերին եղեր էր ։

Նախ Պէրթինեօլ լռութիւնը խզեց ։

—Պարոն տը Սուլէմ, քիչ մը առաջ աղջիկս չէկած, կ'ըսէի ձեզ թէ քլիւպի գայթակղութենէն ետքը որոշեր էի ձեր պաշտօնն առնել ձենէ, բայց գաղափար մը կ'ընցուց զիս ... Գուշակեր էի որ Ժէննի զձեզ կը սիրէ ... եւ խնդիր

ԱՂՋԿԱՆՑ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի ԲԵՐԱ

Ուրբաթ գիշեր Բերայի աղջկանց անգլիական բարձրագոյն վարժարանին մրցանակաբաշխութեան հանդէսը տեղի ունեցաւ, չատ ընտրեալ բազմութեան մը առջեւ ուր մայրաքաղաքիս եւրոպական գաղթականութենէն չատ ընտանիքներ կը գտնուէին։

Շատ հաճելի երեկոյթ մը, որ տեւեց երկու ժամէն աւելի։ Դաշնակահարութիւն, երգ, թատերական երկու ներկայացում (մին ֆրանսերէն կատակերգութիւն մը եւ երկրորդը տեսարաններ Շէյքսբիրի Հէնրի Ը էն), և մրցանակաբաշխութիւն։

Վարժարանին 90էն աւելի օտարազգի աշակերտուհիներուն մէջ, հազիւ տասի չափ հայ աշակերտուհիներ կան, որք սակայն մրցանակներուն բաշխման մէջ իրենց փոքրամասնութեան պատիւը բարձր պահեցին։ Մրցանակի արժանացող հայ օրիորդներն էին Նուարդ Ֆրէնկեան, Արմինէ Մաթէոսեան, Ֆառւթինէ Մոլտավաք և Մաքրուհի Մկրտիչեան։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԱՐԴԱԼ Բոլէչան, Պօրան, և Լուբէյրան Վէժ Նուք ՉՈՐՐՈՐԴ ԵՐԵՍԸ

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ ՀԱՆԴԻՍԸ տեղի ունեցաւ ուրբաթ օր Համիտիյէ մզկիթին մէջ ուր գնաց Վեհ. Սուլթանը եւ ուրբաթի աղօթքն ընելէ յետոյ վերադարձաւ Ելտըզի Կայսերական պալատը։

Կայսերական պալատի կից հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Ռուսիոյ դեսպան Պ. Նէլիտով դեսպանատան առաջին թարգմանին հետ, Պելճիգայի դեսպանը դեսպանատան առաջին թարգմանին հետ։

Մասնաւոր արկղի հիւրանոցին մէջ էին արկին Սանտրան, Ֆրանսայի դեսպանատան զինուորական կցորդը, Րէժիի Տնօրէնը եւ ուրիշ բազմաթիւ անձնաւորութիւններ։

Ներկաներէն ոմանք արժանացան կայսերական բարեւներու անհեկապես Էմին պէյի միջոցաւ։

ՈՒՆԿՆԴՐՈՒԹԻՒՆ. (Պաշտօնական). Ուրբաթ սէլամլըքի հանդէսէն յետոյ Ռուսիոյ դեսպան Պ. Նէլիտով պատիւ ունեցաւ մասնաւոր ունկնդրութեան ընդունուելու Վեհ. Սուլթանէն։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ. Ընկերութեան ներկայացուած 1892ի գործառնութեանց տեղեկագրէն հետեւեալ տեղեկութիւնները կը քաղենք։

1892ին 340 քիլոմեթր գիծ աւարտեալ, սյով ամբողջ երկայնութիւնը 232 քիլոմեթրէն 578ի բարձրացաւ։ Այսպէս Իզմիտ-Էնկիւրի երկաթուղին ամբողջապէս աւարտելով ընդունուեցաւ կառավարութենէն։

Ամէն մէկ քիլոմեթրէն հասոյթ եղած է 7 879 ֆրանք, որուն 44% ուղեւորներէն եւ մնացածը ապրանքներէ եւ անասուններէ։ 775 679 ուղեւոր երթեւեկած են գծին վրայ։ Փոխադրուած ապրանքներուն քանակը քիչ մը նուազեր է նախորդ տարուան համեմատութեամբ, բայց անասուններու փոխադրութիւնը աւելցած է զգալի կերպով։

Իւրաքանչիւր քիլոմեթրի ծախք եղած է 3 994 ֆր. 33 սանթիմ որով ամէն մէկ քիլոմեթրի համար 3 885 ֆրանք. 22 սանթիմ զուտ շահ կը մնայ։ Այս գծին շահագործման ձեռնարկութենէն ի վեր տարուէ տարի ծախքերը քիչցեր են ինչպէս կը տեսնուի հետեւեալ թիւերէն։

Ամէն մէկ քիլոմեթրի վրայ ծախք եղած է,

1889 ին	ֆր.	5.389.36
1890	« «	4 868.35
1891	« «	4 629.44
1892	« «	3 994.93

Հետեւաբար որքան որ գիծը կ'երկըննայ ծախքերն ալ կը քիչնային, եւ ապա... երկաթուղիի գիծը ամբողջապէս գործածութեան մտաւ ընդհանդերի մէջ ուստի եւ 3,994 ֆրանք ծախքն ալ հետզհետէ դեռ կրնայ նուազիլ։

Կառավարութեան վճարած երաշխաւորութեան գումարները 2 959.404 ֆր. 37 սանթիմ եղած է։

1892ի զուտ շահն է 1.277.713ի ֆրանք։

Բաժնուած շահաբաժինը եղած է $4\frac{1}{2}$ %

Երկաթուղիի ճամբուն վրայ մշակուած հողերուն տարածութիւնը հետզհետէ կ'աւելնայ, եւ կառավարութիւնը հոգածու ըլլալով մշակել տալու մեծատարած հողեր որք խոպան կը մնային բազուկներու պակասութեան պատճառաւ որոշեց այդ կողմերը բնակեցնել տալ Դանուպէն եւ Պուլկարիայէն գաղթող այն լաւ երկրագործները։ Երկաթուղիի ընկերութիւնը ամէն տեսակ դիւրութիւն կ'ընծայէ այդ գաղթականներուն փոխադրութեանը ու զետեղուելուն համար երկաթուղիի գծին մօտերը ուր սկսած են կազմուիլ երկրագործական նոր կեդրոններ։

Ինչպէս տեսնուեցաւ կառավարութեան կողմէ ընկերութեան հատուցուեցաւ 2 959.404 ֆր. 37 սանթիմ։ Բայց Էնկիւրիի, Իզմիրի եւ Քէօթահեայի նահանգներուն տասանորդները 1892-93ին 7,321 հազար ղրուշ, որ է 1 664.000 ֆրանք աւելի արտադրած են 1890-91ի վրայ. որով Պետը իրապէս ոչ թէ 2 959.000 ֆրանքի ծանրութիւն քաշեր է այլ 1.295 հազար ֆրանքի։ Այս թիւերը ինքնին պերճախօս են ու մեկնութեան կարօտ չեն։

ՀԱՆՐԱՑԻՆ ՊԱՐՏՔԻ այս տարուան նոյեմբերի հասոյթը եղած է 99,684 ոսկի 78 ղրուշ, անցեալ տարի նոյեմբերին եղած էր 100. 652 ոսկի 55 ղրուշ։

ՎԱՃԱՌՈՒՆԵՐԸ. Սաղահ կ'ըսէ թէ ձեռնհաս իշխանութեան եւ Բաղեչի կուսակալութեան միջեւ բանակցութիւններ կատարուեցան ի մասին վաշխառու անդամաւոր Իսքէնտէր Պէչիրեանի, Խաչիկի եւ ընկերներուն։ Ասոնք այն նահանգի գիւղերու ժողովրդին փոքր քանակութեամբ դրամ փոխ տալով անոնց բնակարանները, արտերը եւ արջառները գրաւած են, ու այլ եւ այլ խարդախութիւններ ի գործ դնելով միասեր են այս գիւղերու ժողովրդին, Բաղէշի մէջ պէտք եղած հարցաքննութիւնները կատարուած ըլլալով տեղեկագիրը Պոլիս հասած է։

—ԱՏԱՆԱ այս ձմեռ թատերական ներկայացումներ պիտի ունենայ։ Հինգշաբթի օր մայրաքաղաքէս մեկնեցան՝ Ատանա երթալու համար՝ օրկին Սաթինիկ Օրիորդ Արաքսի Շիրինեան, Մաթէոսեան, Կիւլնանեան եւ այլն։

ԿԵՑԷՔ

Կաղանդը մօտեցաւ եւ տիկիններուն ու օրիորդներուն թէ հաճելի եւ թէ' խնայողական նուէր մը գտնել հարկ է. այս տարի մտածելն իսկ անտեղի է. Նուիրեցէ'ք բաժանորդագրութիւն մը Բարիզեան հետեւեալ երկու նորաձեւութեանց թերթերէն մէկուն. այսպէսով ձեր նուէրը փոխանակ մէկ անգամի ամէն շաբաթ նոր ուրախութիւն պիտի պատճառէ։

1. Լա Մօտ Նասիօնալ (La Mode Nationale), շաբաթաթերթ, իւրաքանչիւր թիւին հետ մէկ ընտիր կարուած բոբրօն (խալիպ)։

2. Լը Բըթի Էքօ տը լա Մօտ (Le Petit Echo de la Mode), շաբաթաթերթ, երկու թիւն անգամ մը՝ մէկ գեղեցիկ կտրուած բոբրօն եւ երկու թիւն անգամ մը անջատ թերթօն մը։

Տարեկան բաժանորդագին (52 թիւ) 40. դահեկան վեցամսեայ բաժանորդագին (26 թիւ) 20 դահեկան իւրաքանչիւր թերթի համար։

Սոյն թերթերը, բացի նորաձեւութեան բազմաթիւ պատկերներէ, ձեռագործի ընտիր օրինակներ ալ կը պարունակեն, նաեւ ընթերցանութեան համար նորավէպեր, նորաձեւութեան քրօնիկներ, կենցաղագիտութեան կանոններ, բժշկական եւ առողջապահական տեղեկութիւններ եւլն. եւն։

Բաժանորդագրութեան համար դիմել Սէրաֆիմ Էֆէնտիի հանրածանօթ ընթերցարանը, Սուլթան Պէյազիտ, Օգճուլար պաշը, Թիւ 69։

Կեդրոն տեղերու յանձնումը հասցէին պիտի ըլլայ. հեռաւոր տեղերու եւ գաւառաց համար պէտք է աւելցնել թղթատարական ծախքը։

Մէկ թիւը՝ քառասուն փարայ։ Մօտի-Բնէլը հանրածանօթ օճառներն են այս...

ՏՔԹ. Ե. ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ

ԲԺԻՇԿ, ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ ԵՒ ՎԻՐԱԲՈՅԺ

Որ տարիներէ ի վեր բացակայ կը գտնուէր Մայրաքաղաքէս, այս անգամ վերադարձած ըլլալով իր բնակութիւնը հաստատած է Սամաթիա Սուլու Մանասթըր ճառապէր թիւ 146 տունը, ու պատրաստ է ամէն օր իրեն դիմող հիւանդները դարմանել, մանրազննին եւ մասնաւոր հոգածութեամբ։ Զորեքշաբթի օրերը ժամ 6-9 (Ը. Թ.) աղքատ հիւանդները ձրիաբար դարմանելու յատկացուցած է։ Նաեւ կը գտնուի ամէն երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը ժամը $7\frac{1}{2}$—$9\frac{1}{2}$ (Ը. Թ.) ՄԱՔՐԻԳԻՒՂ Վարար Իսկէլեսի Ճառաձէսի Թիւ 25 տունը. երեքշաբթի օրերը դիմող հիւանդները ձրիաբար կը դարմանէ։

Յիշեալ բժիշկը ճարտարութեամբ կը կատարէ վերաբուժական գործողութիւններ եւ ճշգիւ կ'անուանէ ներքին հիւանդութեանց տեսակէ, որմէ կախում ունի կարճ միջոցի մէջ հիւանդներուն բուժումը։

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ, ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՇՈՒԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

Բէյլէր-Աղալար խան, Թիւ 4. Մաքսպատ Ֆէլէր էդէ, Սորանգը Ամին օվ կէս օրէն վերջ

Սոյն գրասենեակի տնօրէնն, որ երկար տարիներ Օսմ. դատարանաց մէջ զանազան պաշտօններ վարելէ յետոյ այժմ փաստաբանութեան հետեւած է կը վարէ այն գրասենեակի տնօրէնութիւնը։

ԿԸ ԽՄԲԱԳՐԷ «Թուրք.» լեզուաւ Օսմ. ամէն նախարարութեանց և պաշտօնատանց եւ մասնաւորապէս դատարանաց ուղղելի ամէն կարգի և տեսակի աղերսագիր, խնդրագիր, լաիհա, բրօխէզաօ. ինչպէս նաեւ ընկերական առեւտրական և վաճառականական պայմանագիր, ծրագիր, մուրհակ, նամակ յօդուած, ազդագիր եւ այլն։

Ընծայուած է ամէն միջոց և ձեռնհաս անձանց աջակցութիւնն, որոնց օժանդակութեամբ կը տանէ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ օտար Տէրութեանց և Պոլսոյ հիւպատոսարանաց եւ Պատրիարքարանաց ուղղելի դատական առեւտրական, վաճառականական եւ ընկերական նմանօրինակ ամէն կարգի և տեսակի գրութեանց՝ հայ. յուն. գաղ. անգ. գերմ. ռուս. իտալ. սպան. եւրայեց և պուլղ. լեզուօք։

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ յիշեալ լեզուօք խմբագրեալ նոյնօրինակ ամէն կարգի և տեսակի գրութեանց, որ լեզուի որ կը պահանջուի։

ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ չփոթ և կնճռալից հաշուեաց Տօմարակալութեան գրութեան վերածումն անպարտ տօմարաց։

Գաղտնապահութիւն, ճշդապահութիւն, ուղղամտութիւն երաշխաւորեալ։

ԷՏԻԼԵԱՆ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ

Գատըգիւղ, Պաղտատ պողոտա, Թիւ 43

Հաստատութիւնս, որ, տեղւոյս Թաղ. Խորհրդոյն հաւանելիր խրախուսանօքն հիմնուած է անցեալ 1892 տարւոյ Նոյեմբերի 1 ին, եւ որ գիւղիս ազնուազգի հրդեհէն յետոյ, ազնիւ ծնողաց քաջալերիչ օժանդակութեամբը վերաբացուած, այս անգամ աշակերտաց հետզհետէ բազմանալուն պատճառաւ, փոխադրուած է Պատէմ սօքաք, թիւ 43, քարաշէն եւ բարձրադիր ընդարձակ տունն։

Տնօրէնութիւնս, այս փոփոխութեան հետ, պարտք կը համարի յայտարարել ազնիւ թաղեցւոց, թէ բացի իր փորձ եւ կարող մանկավարժուհիէն, ի պաշտօն կոչած է ուրիշ հմուտ եւ մասնագէտ մանկավարժուհի մըն ալ, որով՝ ներկայ թըռւականէս սկսեալ՝ իր սաներուն դաստիարակութեան գործը կը գտնուի զոյգ մը միայն ձեռնհաս մանկավարժուհիներու խնամքը ներքեւ։

Աւելորդ չենք համարիր յիշել նաեւ այս առթիւ, թէ Փրէօպէլեան նուէրներու ճոխ մթերք մը, զոր, այս օրերս, յատկապէս Վիեննայէն բերել տուած ենք մեր սաներուն գործածութեանը համար, նոր ոգեւորութիւն մը ընծայած է մեր սաներուն ինքնաշխատ գործունէութեան, յորում կը կայանայ, գլխաւորաբար, մանկապարտէզին ուղղութիւնն

Մանկապարտէզս, այս նորագոյն կարգադրութեամբք եւ մեր անհատական հոգածութեամբն ու վարչութեանը ներքեւ, կը ներկայանայ այժմ ազնիւ թաղեցւոց գնահատութեան։ Կը հրաւիրուին Պատ. ծնողք մօտանց հաստատելու առաւելութիւններն, զոր կ'ընծայէ մանկապարտէզը յօգուտ մանկութեան։

27 Նոյ. 93

Հիմնադիր-Տնօրէն
Ե. ԷՏԻԼԵԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՊԱՏԿԵՐԱՀԱՆՔ Ի ՇԻԿԱԿՕ

Այս նկարչաց նպատակն է,

Ա.- Ո եւ է լուսանկարի մը (ֆօթօկրաֆ) համանմանութիւնը՝ իւղանկարով, ջրաներկ կամ կապարով՝ ուզուած չափի վրայ մեծցնել,

Բ.- Լուսանկարը՝ չինուած պատկերով միատեղ տէրոջը կը վերադարձուի,

Գ.- Գիները անհաւատալի կերպով աժան են, օրինակի համար 30=36 սանթիմեթր մեծութեամբ՝ կիսով մէկը իր պատկերն ունենալ $12\frac{1}{2}$ ֆրանքով, եւ այս պատկերահանոյ նկարներու գերազանցութեան վրայ գաղափար մը առնել փափագողք, կրնան դիմել Ղալաթիա Գարագիւղ, Չէլէպեան խան թիւ 16, ականատես ըլլալու խումբ մը պատկերաց որք այս վերջերս հասած են Շիքակոյէն։

Դ.- Ամէն պատկերի հետ՝ ձրիաբար մէկ վճարականութեան տոմս ընծայ կը տրուի, որ պիտի քաշուի 1894 յուլիս մէկին ի Շիքակօ եւ 880 հատ պիտի վաստկի. մեծ պարգեւն է 5,000 տոլար ոսկի։

Ե.- Գնորդները ամէն յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին եւ անմիջապէս կը գործադրուին. Նաեւ այս գործին համար ներկայացուցչի պաշտօն ստանձնել ուզողք գիներու եւ պայմաններու մասին պէտք է համաձայնին դիմելով հետեւեալ հասցէին.

ՄԱՍՐԱՖԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
Կ. Պոլիս Ղալաթիա
(Ընդհ. Քօմիսիօնէր Թօփհանէ)

Տոմարակալութեան հմուտ, քիչ մըն ալ Տաճկ. և Գաղ.ի տեղեակ երիտասարդ մը պատրաստ է վաճառատան մը մէջ պաշտօն ստանձնել։ Դիմել Հայրենիքի խմբագրատունը։

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԼԱՍՏԻԿ ԿԱԼՕՇՆԵՐՈՒ

ՍԵՊՈՒՀ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ 47-49

Սեպուհ Տէմիրճեան պատիւ կը համարի ծանուցանել իր բազմաթիւ յաճախորդացը թէ այս տարի ուրիշ ամէն տարիներէ շատ աւելի ընտիր եւ ձեւաւոր անխարդախ առանց քաուչուքի յատկապէս մեքենականութեամբ պատրաստել տուած է ձմեռ նշանակի յարմար մոյկեր, պօթիններ թէ' կարուած և թէ գամով, ամբողջ բուրդէ պօթին և բուրդէ մուճակներ։

Նամանաւանդ այս տարի յատկապէս Ռուսիոյ Ռիկա քաղաքին ամենէն առաջին գործարանէն պատրաստել միմիայն կումթարկէ քալով արտադրուած կալօշներ որ Պոլսոյ հրապարակին վրայ մինչեւ հիմա տեսնուած լաստիկ կալօշներէն կրկին անգամ դիմացկուն են։ Կեղծերէն զգուշանալու համար ամէն առւս լաստիկ կալօշներու ներքեւ ի վերեւ դրուած մաքանները ըլլալու են։

պէս կը սիրէ... Դուք այս բանը չէի՞ք նկարած, Լօրան։

—Գիտէի, ըսաւ Լօրան տխրութեամբ

—Ըսել է ձեր պաղութեան, ձեր հեռու կենալուն պատճառն ա՞յս էր։

Լօրան գլուխը ծռեց։

—Լա՛ւ։ Կը հասկնամ ձեր գաղափարը, որ ազնիւ ու վեհ մարդի մը գործ է եւ չնորհակալ եմ, Լօրան։

Եւ Պէրթինեօլ ձեռքն անոր երկնցուց պորմանոք։

Լօրան այն ձեռքը սեղմեց։ Պէրթինեօլ յարեց։

—Ո սէր այս բանն իմանալով չէի կրնար հարկ եղած խստութիւնն ի գործ դնել ձեզ հանդէպ։ Աղջիկս այնքան կը սիրեմ որ. չէի կրնար ձեզ վերաբերելու ամէն բան չիմացնել անոր։ Ձեզ համար զգացած բարեկամութիւնս մասամբ աղջկանս ձեզ համար ունեցած սիրոյն վրայ հիմնուած է։ Ձէի կրնար ձեզ պատմել առանց իր սիրոյը ցուցնելու եւ առանց զինքը լացնելու։ Ուստի ինքզինքս պարտաւոր զգացի իբր հայր վարուիլ ձեզի հետ, եւ զձեզ յանդիմանել. . բայց հիմա. . .

—Որքան բարի էք, պարոն Պէրթինեօլ, եւ որքան երախտագէտ եմ ձեզ. . .

—Կ'աղաչեմ, երախտագիտութեան խօսք չընենք։ Կ'ուզեմ ձեզ ձեր դժուար կացութենէն ազատել, ահա' այնչափ։

Կոմսը չփոթած էր։ Կարծես կ'ուզէր հարցում մը ընել, բայց չէր համարձակեր։

Վերջապէս բուռն ճիգ մը ըրաւ ինք զինքին վրայ ու ըսաւ։

—Պարոն Պէրթինեօլ, նախ եւ առաջ կ'ուզեմ ըսել ձեզ թէ ձեր բարի դիտաւորութիւնները եւ օրիորդ Ժէննիի համակրութիւնը վայելելս որքան պատիւ կը համարիմ ինծի։ Սակայն պէտք է խոստովանիմ որ, իր գեղեցկութեանը վրայ սքանչանալով եւ սրտին մեծ ու հազուագիւտ ձիրքերը ճանչնալով հանդերձ. զինքը չեմ սիրեր. . . Կ'աղաչեմ տօր մի' նեղանաք. . .

Պէրթինեօլ բարեմտօրէն ու վսեմ կերպով մը խնդաց։

—Կարելի է որ զինքը չսիրէք. . . բայց չեմ կարծեր որ բոլորովին անտարբեր երեւնայ ձեզ. . .

—Ո՛չ, ո՛չ. արդէն ըսի թէ. . .

—Է՛հ ուրեմն, մնացեալը բան մը չէ. օր մըն ալ կը սիրէք. . .

Լօրանի դէմքը լուրջ եւ քիչ մըն ալ տխուր կը մնար։

—Պարոն Պէրթինեօլ, կը ցաւիմ տեսնելով որ բնաւ չէք հասկնար։

—Ինչպէ՞ս։

—Օրիորդ Ժէննին չեմ սիրեր եւ երբեք չպիտի սիրեմ։

—Ի՞նչէն գիտէք։ Ուրի՞շ մը կը սիրէք միթէ. . .

—Այո՛, ուրիշ մը կը սիրեմ. . .

—Պա՛հ, ո՛վ գիտէ ինչ քմահաճութիւն. . . անցաւոր բան է. . .

—Ո՛չ, ամենայն սիրով եւ յաւէտ կը սիրեմ աղջիկ մը, զոր կ'ուզեմ կինս ընել. . .

Պէրթինեօլ, ձեռքը գրասեղանին վրայ դրած, կը խաղար փղոսկրէ թղթի կտրիչի մը հետ, որու բռնին վրայ վերջին աստիճան նուրբ ու փափուկ պատկերներ քանդակուած էին։

Իր հսկայի մատներուն մէջ կտոր կտոր ըրաւ զայն։

Եւ բարկութեան ուրիշ որ եւ է նշան չցուցուց.

—Լա՛ւ, պարոն տը Սուլէժ, լա՛ւ, այդ բանը Ժէննիի իմաց պիտի տամ. որպէս զի այս սէրը խեղճ աղջկանս սրտին մէջ ալ աւելի առաջ չերթայ. . . Ա՛լ տասր վրայ չխօսինք։ Մնաք բարով . . . ձեզի չեմ արգիլեր . . . Մնաք բարո՛վ . . .

—Մնաք բարով, պարոն Պէրթինեօլ։

Լօրան կ'ուզէր իր այցելութեան բուն նպատակին վրայ խօսք բանալ նորէն։

—Մինչ ձեր տրամադրութեան տակ կրնա՞մ կենալ։

—Ես ձեզի կը գրեմ։

Եւ Լօրանը մինչեւ դուռը տարաւ, վարագոյրը բացաւ եւ երկուքը միաբերան աղաղակ մը արձակեցին։

Ժէննի գետինը ինկած էր նուաղած ու կիսամեռ։

—Ա՜հ, խե՛ղճ աղջիկս, ըսաւ Պէրթինեօլ։

—Բայց ի՞նչ եղեր է։

—Գիտնալ ուզեր, մտիկ ըրեր ու ամէն բան լսեր է։

Խոր կարեկցութիւն մը նկարուեցաւ Լօրանի դէմքին վրայ։

—Որչափ կը սիրէ զիս, մրմնջեց ինքնիրեն։

Բայց մինչդեռ կ'ուզէր օգնելու Պէրթինեօլի որ Ժէննին վերցնէ, Պէրթինեօլ, աչքերն անտեղութեամբ լեցուած, խոժոռ մէկդի ըրաւ զինքը։

—Գացէ՛ք. . . յանցանքը ձերն է. . . պէտք չէ որ զձեզ տեսնէ։

Լօրան, անշշուկ ու տժգոյն աղջըկան վրայ վերջին նայուածք մը ձգելէ ետքը, հեռացաւ։

Պէրթինեօլ աղջիկը թեւերուն մէջ առած կ'օրրէր եւ մեղմիւ անունը կուտար։

—Ժէննի՛ս, սիրական Ժէննի՛ս. . .

Աղջիկը վերջապէս աչքերը բացաւ, հայրը ճանչցաւ, անոր վիզը փաթթուեցաւ եւ գլուխը ուսին դրաւ։

—Հա՛յր, հա՛յր, երբեք չպիտի սիրէ զիս։

Եւ սկսաւ հեծկլտալ։

Իսկ հայրը. սրտին վրայ սեղմելով զայն իբր գանձ մը, զոր ուզած էին ձեռքէն գողնալ, կ'ըսէր.

—Իսկ ես, Ժէննի, կ'երդնում որ պիտի սիրէ զքեզ։

Եւ Ժէննի խօսքերը միայն լսեց, որք դգուանքի մը պէս անուշ էին։

Ու չտեսաւ այն սոսկալի փայլակը, որ հօրը դէմքը կերպարանափոխ ըրաւ։

ՎԵՐՋ Ա. ՄԱՍԻՆ

(Շարունակելի)

ՓՈՂԵՐԱ

ՊՈԼԻՕ
(Պալտիմոր)

Դեկտեմբեր 9ի հինգշաբթի օրուան ժամը 6էն մինչեւ դեկտեմբեր 10 ուրբաթ օրուան ժամը 6 պալօյ մէջ քալերայի դէպքերը .

Բռնուող
Մեռնող նոր բռնուողներէն
» առջի »

* * *

Արնաւուտ գեղ . 3 . Նիքօ Եանքօ (մօտավաճառ), Էլէնի Անտօն եւ Տէօքիւօ ;

Օրթագեղ . 1 . Վարդան Մինասեան (գործաւոր)

Գուլ Գաբաւ . 1. Անթառամ Յարաւ. Թիւնեան ;

Քիւչիւք Բազար . 1. Մէհմէտ Ալի (հացագործ) ;

Թօխանէ . 1. Եանի Տիմիթրի (բաղնիքի օպասաւոր) մեռաւ ;

Ղալաթիա . 2 Միքայէլ Գաբրիէլեան (բեռնակիր) եւ Թորոս Ղազարեան (բաղնիքի օպասաւոր) մեռան ;

Մ. Փրկչի Հիւանդանոցին կանանց յատուկ յիմարանոցին մէջ . 3. Հէքիմէ Թօքաւզըրեան (Նէվչէհիրի) Տիրուհի Մուրատեան (Գարահրարգի) եւ Տիրուհի Յակոբեան (Ակնեցի),

Մէրճան . Բասըրմաճը խան . 1. Յովհաննէս Սարգիսեան (Վանեցի , գամ չինող) .

Գոլիօ կամուրջին գլուխը . 1 . Շահին (Դերձանցի , գործատր) .

Ունգարեան . 1 Յ-վօէվի Պետրոսեան, (Դերձանցի , գործատր) .

Իւսկիւտար . 1. Ասլանեան Մանուկ եան (Ախղանցի , գործատր),

Էմմէլեան. 1 . Ղուկաս Մելքոնեան (Գարահիսարցի , մասատրաճ) ;

Բ. Դրան չրխակաները . 1 . Յովսէփ Գասպարեան (Բաղէշցի , ապարանի բեռնակիր) ;

Բերա . 2 . Պետրոս Կարապետեան (Բաղէշցի , գործատր) մեռաւ եւ Աստուր Տօնիկեան (գործաւոր) մեռաւ ;

Ֆաթիհ. 1. Շաքիր Ապտուլլահ մեռաւ,

* * *

Ասոնցմէ քանասաններէն մեռաւ են.

Արնաւուտկոյ . 3 . Նիքօ Լէօնիասս (չիմաճը). Անաօ Եօրկի (մակուկավար) եւ Յօթիրի եէրասիմօս .

Գասըմ Փ չա . 1. Մարիամ ;

Էյուպ . 1. Հիւսէյին (գործատր),

Գումգափու . 1. Հիւսէյին Մէհմէտ բազնեպան) ;

Ս. Փրկչեան հիւանդանոցի կանանց յատուկ յիմարանոցին մէջ . 1. Մարիամ Գրիգորեան (Մարզուանցի),

Գապա Սոգալ 1. Հիւսէյին Մէհմէտ (ածխավաճառ)

Այազմագաբու . 1. Ահմէտ Ապտուլլահ (իշավար).

Քիւչիւք Բազար . 2. Րէճէպ Մէհմէտ եւ Րէճէպ Շապան (հացագործ)

ՋԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մոռանկոլիա. Քոնսթանթէն Թոքօլիտ անուն ռուսիացի նաւապետ մը ձերբակալուեցաւ այն պահուն երբ օսմանեան ծովկզերքը կը հանէր օտար երկրէ բերուած ապրանքի վարչութիւնը դատ բացած է այդ անձին դէմ առեւտրական առաջին դատարանին առջեւ .

—Պահ Օղոման գոց պիտի մնայ վաղը , դեկտեմ . 13/25 , լսած ինչ ոստիկանները Մնեմնդի ծովը ըլլալուն համար .

—Կրնա՞ն նահանգին ոստիկան զինուորներու հազարապետ կարգուած է Տրապիզոնի նախորդ թաղապետ ազատ Ամմէտ պէյ։

ՋԱՆԱԶԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

Փլուզիլ Նէյթէ . Թագսիմի Ֆրանսական տրամադրատոզը փլցնելու վայ են . ուրբաթ օր Գէորգ էֆ. Պօյաճեան երբ այդ փողոցէն կ'անցնէր յանկարծ վրան թափուցաւ փլատակներու կոյտ մը որոնց ներքեւ մնաց խեղճ ուսուցիչը : Ոստիկան մը փութաց օգնել Գէորգ էֆէն , բայց իրեն ալ քիչ մը մնաւ ուշաթափուելու : Հրաւորեալը տարուեցաւ գիմացի դեղատունը ուր անմիջական դարմաններ տրուեցան : Ամբողջ ալ կոզմը բռնուած է , եւ դլխին ու ձունգին վրայ վէրքեր ունի : Գրեթէ անշարժ վիճակի մէջ է. եւ կը դարմանուի Բանկալթի իր տունը :

ԳԱՒԱՌՆԵՐԷՆ

Այգի . Կիւսակալ Հասան Ֆէյմի փաշա որ անցած ուրբաթ օր քննական պզտոյտի մը համար Սօմա գացած էր եւ անկէ վերլա , չորեքշաբթի իրիկուն վերադարձեր է Իզմիր :

—Մալթէ . Նոյմ. 18 ին Յարբերդ գացող Պոլսոյ թղթատարը երբ հասեր Պրմքեան Տէրէսի ս եղր որ Մալթիէն 4 ժամ հեռու է , սուրհանդակին կառքը , կիշերուան մթութեան պատճառաւ զարնուելէ ալն կառքին որ իր առջեւէն կ'երթար եւ որուն մէջ կր գտնուէին պատուիրերը : Այս բախումէն կր իրարու չին ջիրերը զոռ կառապանը չկրնար սանձել . կառքը կր գլորի կ'ինայ ձորի մը մէջ որ ճամբուն եզերքր կր գտնուէր եւ որուն խորութիւնր 2 կանգուն է : Սուրհանդակին թեւը կը կոտրի եւ գլուխը կր վիրաւորուի քանի մը տեղէ : Այս դժբաղդութեան լսուրը Մալթիա հասնելով ոմիկապէտ կը ղրկուին պատուհանաներ որք թղթատարը կր վերադարձնեն Մալթիա . միւս չաբթուան սուրհանդակին հետ ղրկելու համար . ինչ որ կր գտնուէր պատուհակին մէջ տղաներ է անվտանգ :

—Գասը Խանէ . Զաֆրանպօլը գաւառակի էֆլանի գիւղին մէջ դպրա. 7ր գիշերը հացագործի մը փուռէն հրդեհ ծագելով 116 խանութ այրեր են

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ՊՈՐՕԶ

(Դեկտեմբեր 11)

ՀՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԴՐՈՑ

Ելեք ամիս Լմնանի վրայ	110 15
» » Բարիզի »	22 82

ՈՕՆՍՕԼԻՏԷ

Ելեկ առաջ բացուելուս	24 36½
Ելեկ երկրորդ բացուելուս	24 37

ԹԱՆՎԻԼԱԹԸ ՕՍՄԱՆԻԷ

Ելեկ Լիրկուն	93 50

ՀՆԹԱՑՔ ԱՐԾԱԹԱԴՐՈՑ

Փոխառութիւն Սեռի A.	57 25
» » B.	35 50
» » C.	24 25

ՏԱՃՆԷՏՄԱՆ

Բանկի երկաթուղի	ֆր. 92 ¾		
Թրամուէյ	ոսկի 5 87		
Գէժի	17 38		
ՀՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ			
Լոմ. Ընկ	100	20 ֆրանց	87 24
Մէճիտ	108 02	Ադէզ Ընկ	110 09
Գէշիլեր	106 —	Մարք Գերմ. Ընկ	106 20
Մէքսիկ	97 —	Իմբերիալ	80 30
Թօմէնիէ	18 —	Ռուբլի	51 15
Ցկ. Ղ. Գորտի	4—	Բանկի Թուրք	8 60

Ի Լ Ա Ն

Պէյօղլուեան Իմին ճամիի չէրիֆի գուրպինէ Սամանը ազաղընտ վազը էէթմիլ պէյ Նիւմերօ իլէ մուրազգամ իւշ պին իւշ եիւզ գիրա պիր գրմա վագֆ արաա , պուենան ագաէմ Գրամէքը Ասքերիւէ մանքէմէսի մարիֆէթի վէ միւնաաթ Ապտիւլլահ աղա եէօրիւէ լէտել միւզայէտ՝ պէհէր լիրան Օսմանի եիւզ դրուշ հիսապլլա , օթուզ պէշ պին պէշ եիւզ դրուշտա թալիպի էօնտէսինէ թէգարրուր իթմէքլէ , դիյաէտ թալիպ օլան զէվաթ իչպու թարիխի իլանատն նիհայէթ օն պիր կիւն զարֆընտա Մանքէմէքի մէդթիւրէ միւրաճաաթ էյլէմէյէրի իլան օլունդր :

Ֆի 12 ճէմազի իւլ եվվէլ 311

ՋՈՒՑՕՂԻ

ՊՐՈՒՕԱՑԻ ՄԷՋ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ԵԼԱԿԷ
ԶԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

ԻՆՁՔԵՍ ՆԱԵԻ ՄԱՍՏԻՒԱ, ԱՆՁԼԻԻԱ

ԵՒ ՈՒՐԻՇ ՕՂԻՆԵՐ

Սոյն օղիները , որոնց անխարդախութիւնը երաշխաւորեալ է ականաւոր բժշկաց մասնաւորաբար Տօք. Իւթիւճեան էֆ.ի կողմէ . ախորժակը բանալու , ստամոքսը չտկելու նման կարգ մը յատկութիւններէ զատ ասիմեծ առաւելութիւնն ալ ունին որ գիշերը ամենեւին ջաւր չեն խմցներ :

Գոց չիչերով կը ծախուին ի սաորեւ նշանակեալ տեղերը , չէզը 5 ղրչ.ի բացի ելակի օդիէն :

Բերա Թաքսիմի Թաղապետական պարտէզր Գ. Ժան Պիլլօրեանի քով :

Բերա Թաքսիմ թիւ 54 չաքարավաճառ հաճի Սարիմ աղայի խանութը :

Գալիա , Մահմուտ քաչա , Մեծ-չուկայի դուռը սաքըզճը Գ. Քօսթիի խանութը :

Բերա , Հալէպ խան , Գ. Օհանիկի ճաշարանը եւ չապկավաճառ Գօճապաշեան Բէքիրկ ագայի խանութր :

Բերա Մեծ-փողոց թիւ 164 ծխավաճառ Մկրտիչ ագա Մարգարեանի խանութր,

Բերա Քոնդրտեայի մօտ թիւ 329 սափրիչ Մ. Եօրկի Օհաննայի խանութը .

Կալաթա , Ին.քալք գալաբըճ , թիւ 60 Պրուսայի պանդուխ .

Կալաթա, Վօյվօտայի թրամվայի ճամբան սափրիչ միւսիւ Վասիլ Գալինիկօլի խանութը եւ թիւ 23 նպարավաճառ Տիմիթրի Լազարայի խանութը :

Կալաթա , Թօրնաէ Տէօրթ եօլ ազգը ծխավաճառ Ճակոր ագայի խանութը :

Կամաւրչի վրայ Վոսփորի չոգենաւընթրու նաւամատոյցր ծխավաճառ Սթէֆանի հաճի Գեօսթիի խանութը :

Գատգիւղ Նաւամատոյցի մօտ Այազմա Ֆաւրուէնի կին խաբրատավաճէն Բարուենակ ագա Շամլրեանի խանութը :

Կալաթա Սէրայի զէմ Համալ պաղը փողոց թիւ 7 , ֆէեճի Գ. Ճուզէի խանութը :

ՊԵՒԼ-ՔԻՒԶԻՒՔԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԴԵՂԱՐԱՆՔ

Բերայի Դէպ ֆողց , 168

Կամաւրջի հրապարակ 71 , Սթամպօլ

ԴԵՂԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ

ԵԷնի-Ճամի , ֆողց Ընկ- 18 , Սթամպօլ

—=—

Մեծ մթերանոց զուտ քիմիական արտադրութեանց , դեղագործական եւ վիրաբուժական նիւթերու .

—=—

Մեծ մթերք քաուչուկէ նիւթերու եւ պղպատէ նիւթերու , առաջին տեսակ :

—=—

Լիթէրի հակափտական նիւթեր :

—=—

Ճոխ հաւաքածոյ հոտաւէտ նիւթերու :

—=—

Ֆրանսական եւ անգլիական պատրաստ դեղեր :

—=—

Օտար եւ տեղական հանքային ջուրեր :

—=—

Գինիի , պորտոյի , քոնեաքի եւ ուրիշ ըմպելիքներու ճոխ մթերք .

—=—

Գաւառներէն եկած ամէն յանձնարարութիւն արագ կը կատարուի :

Գինէրը լաւ լվխաւոր

Բերայի դեղարանր բաց է գիշերները :

—=—

ԱԶԴ . Տր. Պէհճէթ պէյ արմատական կերպով կը բուժէ աչքի , հիւանդութիւնները չորեքշաբթի եւ կիրակի : Նմանապէս Տր. Մուհիթտին պէյ կը բուժէ ականչի , կոկորդի եւ քիթի հիւանդութիւնները չորեքշաբթի , հինգշաբթի , շաբաթ եւ կիրակի օրերը ժամը 9էն մինչեւ 11 : Տր . Բարեհաճօրսւելօ ամէն օր մինչեւ ժամը 7 .

Պոլսոյ դեղարանին մէջ աղքատները ձրիաբար կը դարմանեն :

Գ. ՏԷՕՔՄԷՃԵԱՆ

ԾԱՆՕԹԱԿԱՏԱՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ամէն տեսակ էրեանց գնուած պարկերներու , օրացոյցներու լրագրաց եւ պաբեխոսական հրապարակախօսներու Լայլը Լայլը

Ի ՌՈՒՍՏՃՈՒԿ

ՔԱՈՒՉՈՒՔԷ ՄՈՒԾԱԿ

(ԼԱՍԹԻՔ)

(ԵՒ ՄԱՆԹՕ ՄԱՒՇԱՄԱՊԱ)

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ՐԻՊԼԻ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

NORTH BRITISH RUBBER Co LIMITED TRADE MARK EDINBURGH

NORTH BRITISH RUBBER Co LTD TRADE MARK EDINBURGH

Մայրաքաղաքիս մէջ երկար ատենէ ի վեր ճանչցուած է , թէ մեր մեր քաուչուկէ մուճակները կը դերազանցեն հիւսպարաիս վրայ դանուածները թէ իրենց ճաշակաւ և թէ հաստատուն զուտ կուտաքերքէ չինուածքով :

Այս նկամ մեր յարմախորդաց փոփոխանաց համեմատ ընտիր բրդեղէն կերպասէ եւ զուտ կուտաքերքէ չինուած խիստ ձեռւսոր և դիմացկուն մանթօ բերել տուած ենք :

Ինչպէս գործարանիս մուճակները նոյնպէս մանթօները ուրիշ գործարաններու չինուածին 2-3է կը հինցունէ և մէջը քնաւ ջուր չառներ :

Մեր մուճակներուն ներսի կողմը , կշռա մը և դուրսի կողմը առուձի պատկերը դրոշմուած է, և կը վաճառուին բոլոր քաուչուկէ մուճակ ծախող տեղ քով. Իսկ մանթօները օձիքին ներսի կողմը կը գտնուի առուձի և կշեռի նշանները , և կը ծախուի ի կերդոնատեղին , ինչպէս նաեւ ի Զմիւռնիա նիա Արաստա չո կան , Հանըմմատ Րիֆաթ էֆ.ի քով և ի Սկիւտար Գէզէպէթէն չուկան գտնուած Ահմէտ Հմիշ Օղլուի քով. կերդոնատեղին է , կ. Պոլիս , Պահճէ Գաբու Գօճաման Օղլու խանդրան կից թիւ 13 14 մթերանոցը :

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՀԱՆԴԵՐՁԵԼԻՆԱՑ

կանանց , փոքր աղջկանց և մանչ տղայոց համար

ԳԱՒԼՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿ

ԿԱՎԱԹԱ , ՊԷՕՑԻՒԴ ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆ

Մեր վաճառատան մէջ , ԿԱՆԱՆՑ , ԱՂՋԿԱՆՑ եւ ՄԱՆՉԵՐՈՒ վերաբերեալ զգեստներու մեծ մթերք ունինք , վերջին նորաձեւութեան համեմատ եւ խիստ ժամն կերպով գնած ենք Եւրոպայէն ձեռամբ մեր առեւտրականն ան Լոնդրա եւ Բրիչի եւ պատրաստուած մեր Պրուչին եւ Վիէննայի մասնաւոր գործարանաց մէջ :

Գաղղիական եւ Գերմանական փեղոյներ, մետաքսէ , կտաւէ եւ բամպակէ Թաչկինակներ , Գաղղիական ձեռնոցք , սեղանի ծածկոցներ , անկողնի համար կտաւեղէնք , անձեռոցք , ասեղնագործածքինք , Բարիզեան քօրսէներ , եւ արանց , կանանց եւ տղոց համար ընտիր հիւսուած ֆանէլլաներ :

ՊԱՏՐԱՍՏ ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ԶԱՐԴԵՐ

Ժէրսէյ , Բլուչ անկողնի ծածկոցներ, կանանց յատուկ վզի Թաչկինակներ , սեղանի սպասք , սփռոցք . անձեռոցք, վարագոյրներ եւ բամպատեակ փողպատներ :

ԶԱՓԻ ՎՐԱՑ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՆԴԵՐՁՆԵՐՈՒ

Նորութեանց համաձայն ամէն տեսակ կերպասէ աղջկանց համար չ'լզգեստ եւ մանթօներու չարունակաբար ժամանումնք . մինչեւ 12 տարեկան մանչ տղոց համար քօսթիւմներ եւ բարտիաներ . Աղջկանց եւ տղոց համար գլխ րկներ եւ անուչտութիւնք : Ասոնցմէ զատ արդոյ հասարակութիւնը կրնայ ամէն պատուերը լրացնել անհատապէս ժամանակութեամբ մեր վաճառատեղւոյն մէջ :

ՎՃԱՐՄՈՒՆՔ ԿԱՆԽԻԿ ԵՒ ՎԵՐՁՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

Մասնաճիւղ ի Զմիւռնիա Ֆրանք փողոց , վաճառատեղի Օ ԼՈՒՎՐԸ

ԽԽՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԱՒ 1828

Հասցէ թել ի Փարիզ էէ կերբանաեղին, Գալ+ ֆողց, Բիւ- 15

Դրամագլուխ	ֆրանք	10 000,000
Պահեստի դրամ	»	4 650 000
Թղթապանակին մէջ	»	69,244,813
Հասոյթ 1892 տարւոյ	»	15 328 801
Վճարուած Վնասք	»	176 0 0 000
Երաչխաւորութիւնք «Իւնիօն-Վի»ի	»	114,500,000

Ի Կ. Պոլիս, Ընկերութեան դրամատունը՝ ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱՆ .

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Քայաէրլեան , մասնաւոր անդէն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Քարաքէօյի հրապարակը, Օէնի-Խան, առաջին յարկ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ»

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Օ. ԻՒԱԴՈՒԼԵԱՆ

ԹՂԹԻ ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

Գալաթա-Գաղէ-Ձէյրէքխան 10

Գալաթա-Գաղէ-Ձէյրէքխան 10

ՆՈՐՈՒԻՋ ԻՒՆԻՐՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐՈՒԻՋ ԵՒ ԼՈՆՏՈՆ, ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1797ԻՆ

Ապահովագրեալ գումար	7,250,000,000	ֆրանք
Վճարեալ Վնասք	225,000,000	»
Տարեկան Հասոյթ	20,000,000	»
Պահեստի դրամ	53,000,000	»

Այս ընկերութիւնը, որ դարէ մը ի վեր հիմնուած , համբաւաւոր է Վնասները կարգադրելու իր արագ եւ ազդեցիկ եղանակին համար : Թէ՛ քաղաքին եւ թէ՛ արուարձաններուն մէջ չատ չափաւոր գներով կ'ապահովագրէ անչարժ կալուած , կարասի , ապրանք եւայլն :

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել Թուրքիոյ ընդհանուր գործակալին. Կ. ԳՈՒԴՈ
67 եւ 69, Վոյվոտա փողոց, Ղալաթիա

Մէկ Նէյոյոցէյ Ռընէ կվավանի

ՏԱՆ. Ապահովագրութեան պայմանները Թուրքերէն լեզուով Թարգմանուած են մուրհակներուն վրայ :

ՆՈՐՈՒԻՋ ԻՒՆԻՐՆ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՈՒԼՈՒՄԱՅ ԸՎԼԱՎՈՎ ԱՄԻՔՅՈՊԼԻ ՍՍՍԱՅԻ ՀԵՏ

Աչխատիլ սկսնէ հին ընկերութիւնը կը կոչէ

Մտորագրուած դրամագլուխ 2,000,000 անգլ. ոսկի
Վճարուած 20,000,000 » »

Հիմնուած 1706 ի.

ՆՈՐՈՒԻՋ ԵՒ ԼՐՆՏՐՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ԱՐԿԱԾԻ
Հիմնուած 1856 ի.

Մտորագրեալ դրամագլուխ	200,000	ոսկի
Պահեստի դրամ	190,000	»

Ընդհանուր գործակալ ԿԻՒՍԴԱՎ ԳՈՒԴՕ

Մէկ Նէյոյոցէյ Ռընէ կվավանի